

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/117/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117210438
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1117210438.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobkyne: K.. K. T., R.. XX.X.XXXX, J. X, A. R. V., proti žalovanému: Slovenská W., C. K. J. J. K. C. I. W., N. X, D., o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 8.4.2022 č.k. 15C/21/2017-187, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy 10.000 eur, spolu s príslušenstvom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.).

2. Žalobu odôvodnil žalobca tým, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV (ďalej len "OR PZ Bratislava IV"), odboru kriminálnej polície, zo 4.4.2014 Č.: V.-XXX/XVYS-D.-XXXX mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin útoku na verejného činiteľa, ktorý mal spáchať tým, že 3.4.2014 po zaistení sa na Obvodnom oddelení Policajného zboru v A. R. C. vyhrážal policajtom stržK.. J., R.. T., R.. D. a ostatným policajtom, ktorí sa zúčastnili zásahu proti jeho osobe, že ich zastrelí. Toto uznesenie bolo zrušené ako nezákonné prokurátorom Okresnej prokuratúry Bratislava IV na základe jeho sťažnosti uznesením z 15.4.2014 č. k. 1Pv 211/14/1104-13. Dňa 2.5.2014, teda po zrušení jeho obvinenia, mu bol rozhodnutím OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX zaistený zbrojný preukaz, preukazy zbraní, ako aj zbrane z dôvodu začatého trestného stíhania pre trestný čin uvedený v ustanovení § 19 ods. 1 zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedené vnímal ako zámerné a nezákonné konanie OR PZ Bratislava IV, nesprávny úradný postup, ako aj porušenie jeho ľudských práv a základných slobôd. Šikanózne konanie OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov spočívalo aj v tom, že mu zaslalo poštovou zásielku o bližšie nešpecifikovanom povoľovacom konaní na úseku zbraní a streliva dňa 22.4.2014, s tým, aby sa k veci vyjadril do 24.4.2014, pričom zásielku prevzal až 25.4.2014, a mal tak za to, že mu bolo zmarené vyjadriť sa k podkladom správneho konania. Uviedol, že aj rozhodnutie polície z 2.5.2014 o zaistení jeho strelných zbraní, zbrojného preukazu a preukazov zbraní bolo zrušené na základe jeho odvolania Krajským riaditeľstvom PZ v Bratislave rozhodnutím z 27.6.2014 č. KRPZ-BA-417-001/2014. Náhrady nemajetkovej ujmy sa domáhal za nezákonné uznesenie OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX o zaistení jeho strelných zbraní, zbrojného preukazu a preukazov zbraní, ktoré bolo zrušené na základe jeho odvolania rozhodnutím Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave z 27.6.2014 č. KRPZ-

BA-417-001/2014. Náhrady nemajetkovej ujmy sa domáhal aj za nesprávny úradný postup, za ktorý považoval nezákonný zásah do jeho práv a právom chránených záujmov - samotné vydanie rozhodnutia 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX o zaistení jeho strelných zbraní, zbrojného preukazu a preukazov zbraní, nerešpektovanie rozhodnutia o zrušení jeho obvinenia a popieranie jeho vlastníckeho práva a za nečinnosť OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov, ktoré neskúmalo existenciu dôvodov na zaistenie zbrojného preukazu a strelných zbraní. Vznik nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že mu bolo nezákonne zadržaných 7 strelných zbraní v hodnote 112.500 eur, ktoré majú pre neho veľkú hodnotu, a tým bol pozbavený vlastníckeho práva a všetkých finančných úspor, s ktorými v tej dobe disponoval. Uviedol, že bol zbavený výkonu celoživotnej záľuby a formy relaxu prostredníctvom športového strelectva a výkonu práva poľovníctva, navyše v danom období bol študentom 3. ročníka právnickej fakulty, bol v skúškovom a predštatnicovom období, a uvedeným zásahom do jeho práv mu bolo znemožnené plne sa sústrediť a pripravovať sa na štátnu skúšku, bol psychicky veľmi rozrušený a práve v danom období, po štátnych skúškach sa potreboval psychicky uvoľniť prostredníctvom svojich záľub, čo mu bolo znemožnené. Dodal, že šikanóznym správaním pracovníkov OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov sa prehlbovali u neho psychické problémy, neistota a strach voči príslušníkom PZ, a preto bol nútený zmeniť aj trvalý pobyt, čo mu doteraz spôsobuje ďalšiu škodu na majetku a psychickom stave. Tvrdil, že zmena trvalého pobytu negatívne vplyva na jeho životný štandard a sťažuje vykonávanie jeho záľub, keďže je nútený pri nadobúdaní strelných zbraní a streliva cestovať z miesta jeho prechodného pobytu na príslušný správny orgán v mieste jeho trvalého pobytu približne 600 kilometrov. Žalobca mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva by nebolo dostatočným zadosťučinením, keďže došlo k závažnému a nenapraviteľnému narušeniu s veľmi negatívnymi dopadmi na jeho majetok, súkromný, osobný a spoločenský život, ako aj na jeho zdravotný stav, keďže čelil nadmernému psychickému tlaku v dôsledku neľudského a šikanózneho správania zo strany príslušníkov policajného zboru. Predmetný nárok žalobca odôvodnil psychickou a fyzickou ujmu počas trvania trestného konania.

3. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Mal za to, že samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je daný, keďže žalobca nepreukázal, že zadosťučinenie podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi. Poukázal na krátkosť trvania zaistenia vecí vo vlastníctve žalobcu a mal za to, že u žalobcu nemohlo zanechať následky v takej podobe, ako ich opisuje, a to zníženú dôstojnosť a výrazné zhoršenie stavu strelných zbraní.

4. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že uznesením OR PZ Bratislava IV, odboru kriminálnej polície zo 4.4.2014 Č.:V.-XXX/X-C.-D.-XXXX bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie pre trestný čin útoku na verejného činiteľa. Žalobca žiadosťou zo 16.4.2014 požiadal Okresnú prokuratúru Bratislava IV o vrátenie vecí - strelných zbraní, spolu s príslušenstvom v hodnote 112.500 eur, ktoré mu boli odobraté. OR PZ Bratislava IV, odbor poriadkovej polície, oddelenie dokladov dňa 2.5.2014 vydalo rozhodnutie č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX o zaistení zbrojného preukazu, preukazov zbraní a zbraní žalobcu z dôvodu, že odbor kriminálnej polície OR PZ Bratislava IV uznesením zo 4.4.2014 Č.:V.-XXX/X-C.-D.-XXXX začal trestné stíhanie žalobcu pre prečin útoku na verejného činiteľa. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že vo veci bolo začaté konanie, o čom bol žalobca upovedomený a bola mu daná možnosť vyjadriť sa do 24.4.2014 a vzhľadom na to, že žalobca predvolanie prevzal až 25.4.2014, príslušné oddelenie nekontaktoval do 30.4.2014 a ani nepožiadal o ďalší termín na vyjadrenie, bolo vydané uvedené rozhodnutie. Žalobca listom z 15.5.2014 podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, ktoré nemalo odkladný účinok. Krajské riaditeľstvo PZ v Bratislave, odbor poriadkovej polície, rozhodnutím z 27.6.2014 č. KRPZ-BA-OPP-417-001/2014 zrušil rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV z 2.5.2014 č. V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX o zaistení zbrojného preukazu, preukazov zbraní a strelných zbraní zo zákonných dôvodov na základe odvolania žalobcu a z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalobca dňa 4.4.2014 dobrovoľne vydal legálne držané strelné zbrane vyšetrovateľovi odboru kriminálnej polície OR PZ Bratislava IV, ktorý o tomto úkone spísal zápisnicu. Keďže uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi bolo dňa 15.4.2014 zrušené ako nezákonné prvostupňový správny orgán 2.5.2014 už nemal dôvod zaistiť zbrojný preukaz, preukazy zbraní a strelné zbrane žalobcu. Pokiaľ ide o predvolanie žalobcu na deň 24.4.2014 vo veci povoľovacieho konania na úseku strelných zbraní a streliva, ktoré žalobca prevzal 25.4.2014, odvolací orgán sa priklonil k názoru prvostupňového správneho orgánu, že žalobca sa aj po prevzatí predmetnej písomnosti mohol dostaviť na správny orgán, prípadne sa s ním telefonicky kontaktovať a uplatniť svoje zákonné práva pred vydaním rozhodnutia.

5. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že listom z 25.6.2014 žalobca podal podnet na Okresnú prokuratúru Bratislava IV vo veci postupu a rozhodnutia OR PZ Bratislava IV o zaistení jeho zbrojného preukazu a súvisiaceho konania. Listami z 22.7.2014 a 28.7.2014 žalobca podal sťažnosť voči novému uzneseniu OR PZ Bratislava IV z 10.7.2014 ČVS: V.-XXX/X-C.-D.-XXXX, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre prečin útoku na verejného činiteľa. Uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava IV z 24.7.2014 č.k. 1 Pv 211/14/1104-47 bolo uznesenie OR PZ Bratislava IV z 10.7.2014 Č.: V.-XXX/X-C.-D.-XXXX zrušené ako nezákonné. Zo žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody - doplnenie žiadosti z 12.8.2014 zistil, že žalobca sa domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy okrem iného aj za rozhodnutie OR PZ Bratislava IV z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX o zaistení jeho strelných zbraní, zbrojného preukazu a preukazov zbraní, a protiprávny postup, čo odôvodnil bezdôvodným a nezákonným použitím fyzického násillia, krutého a neľudského zaobchádzania, poškozovania a zmocnenia sa majetku a šírenia nepravdivých informácií a pod.

6. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa ustanovení § 3 ods. 1 a ods. 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 3, § 9 ods. 3 a ods. 4, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., na základe ktorých posudzoval žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonného rozhodnutia, za ktoré označil rozhodnutie OR PZ Bratislava IV, oddelenie dokladov z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX, a z dôvodu nesprávneho úradného postupu, za ktorý považoval nečinnosť OR PZ Bratislava IV, oddelenie dokladov, ktoré neskúmalo existenciu dôvodov na zaistenie zbrojného preukazu a strelných zbraní, ďalej šikanózne konanie OR PZ Bratislava IV, oddelenie dokladov pri zasielaní poštovej zásielky v povoľovacom konaní na úseku zbraní a streliva, ako aj celý postup pred vydaním ním uvedeného nezákonného rozhodnutia a dospel k záveru, že v prejednávanej veci bola daná podmienka zodpovednosti štátu podľa tohto zákona, a to nezákonné rozhodnutie OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX, ktoré bolo zrušené rozhodnutím Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave, odboru poriadkovej polície z 27.6.2014 č. KRPZ-BA-OPP-417-001/2014 pre rozpor so zákonom. Súd existenciu nezákonného rozhodnutia posúdil podľa ustanovenia § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. s tým, že hoci toto rozhodnutie nebolo zrušené ako právoplatné, bolo však vykonateľné, pretože odvolanie podané žalobcom nemalo odkladný účinok.

7. Žalobcom namietaný postup OR PZ Bratislava IV (vydanie rozhodnutia dňa 2.5.2014 napriek zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia, šikanózny postup pri vydávaní tohto rozhodnutia, zmarenie/sťaženie prevzatia zásielky spolu s predvolaním na 24.4.2015), ktorý viedol k vydaniu rozhodnutia o zaistení zbrojného preukazu, preukazov zbraní a zbraní žalobcu, súd nepovažoval za nesprávny úradný postup, ktorý by zakladal zodpovednosť štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pretože tento sa bezprostredne prejavil v rozhodnutí OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX, ktoré bolo neskôr zrušené ako nezákonné. Pokiaľ príslušníci OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov konali voči žalobcovi a ich činnosť smerovala k vydaniu rozhodnutia o zaistení zbrojného preukazu, preukazov zbraní a zbraní žalobcu, nesprávnosť tejto činnosti sa prejavila v obsahu vydaného rozhodnutia, a preto nejde o nesprávny úradný postup (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 115/2010). Žalobcom tvrdený nesprávny úradný postup bol obsahom konkrétneho rozhodnutia, a preto v tomto prípade nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup, tak ako to má na mysli ustanovenie § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd tiež uviedol, že aj ak by neposúdil žalobcom označený postup za taký postup alebo úkony, ktoré vyústili do rozhodnutia, ani tak by nebola splnená podmienka nesprávneho úradného postupu, pretože z listín predložených žalobcom nevyplýva, že by bola konštatovaná nesprávnosť či nezákonnosť postupu príslušníkov OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

8. Žalobca v spore požadoval náhradu nemajetkovej ujmy 10.000 eur, ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom tým, že došlo k porušeniu jeho ľudských práv a základných slobôd, k zásahu do jeho vlastníckeho práva nezákonným zadržaním 7 strelných zbraní v hodnote 112.500 eur, ktoré majú pre neho veľkú hodnotu, a že mu bolo znemožnené plne sa sústrediť a pripravovať na štátnu skúšku, bol psychicky veľmi rozrušený v období, keď sa po štátnych skúškach sa potreboval psychicky uvoľniť. Ďalej uviedol, že šikanóznym správaním pracovníkov OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov sa prehľbovali u neho psychické problémy, neistota a strach z príslušníkov PZ a nemajetková ujma spočívala v zásahu do jeho života v dôsledku jeho predchádzajúceho trestného obvinenia zo 4.4.2014, kedy sa policajti T. O. J. dopustili voči nemu fyzického násillia. Konanie policajtov nadväzovalo na predchádzajúce nezákonné konanie najmä policajta T., a konanie príslušníkov OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov túto traumu zvyšovalo. V

dôsledku šikanózneho postupu príslušníkov OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov bol nútený zmeniť si trvalý pobyt v Bratislave za trvalý pobyt v Dolnom Kubíne, kde si vybavuje záležitosti týkajúce sa jeho zbraní, čím mu vznikajú ďalšie škody nielen psychické (vzdialenosť príslušného orgánu sťažuje vykonávanie jeho záľub v strelectve, keďže je nútený pri nadobúdaní vlastníckeho práva k strelným zbraňam a strelivu cestovať z miesta jeho prechodného pobytu v Bratislave na príslušný správny orgán v mieste jeho trvalého pobytu, cca 600 km), ale aj na majetku v dôsledku cestovania. Poukázal aj na to, že po vrátení zaistených zbraní pre neodborné zaobchádzanie s nimi vynaložil na ich údržbu 3.000 eur, ktoré si neuplatnil ako majetkovú škodu, keďže je náročné ju preukázať, ale ju zahrnul do požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa žalobcu samotné konštatovanie porušenia práva by nebolo dostatočným zadosťučinením, keďže došlo k závažnému a nenapraviteľnému narušeniu s veľmi negatívnymi dopadmi na jeho majetok, súkromný, osobný a spoločenský život, ako aj na jeho zdravotný stav.

9. Súd prvej inštancie pri posudzovaní veci vychádzal z toho, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je nevyhnutné okrem existencie nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu a vznikutej preukázanej nemajetkovej ujmy aj preukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy a dospel k záveru, že medzi nezákonným rozhodnutím a žalobcom tvrdenou nemajetkovou ujmom nie je priama, bezprostredná a ničím neprerušená príčinná súvislosť, keďže bolo evidentné, že základom ním tvrdenej nemajetkovej ujmy je zásah z 3.4.2014 a následné vznesenie obvinenia, ktoré predchádzali vydaniu nezákonného rozhodnutia z 2.5.2014. Preukázanie, že zásah do práv žalobcu nezákonným rozhodnutím mal za následok vznik nemajetkovej ujmy zaťažuje poškodeného, teda žalobcu. Právne relevantná je však len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Podľa súdu prvej inštancie zo žiadnych žalobcom uvádzaných tvrdení nemožno vyvodiť, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia o zaistení zbrojného preukazu, preukazov zbraní a zbraní došlo k závažným negatívnym následkom v jeho osobnostnej sfére, teda že by mu vznikol nárok na nemajetkovú ujmu. Samotné tvrdenie, že pociťoval stres, stratil dôveru v políciu, došlo k jeho šikane a zásahu do jeho vlastníckeho práva, bez uvedenia konkrétneho následku spôsobeného nezákonným rozhodnutím a bez preukázania jeho vzniku v príčinnej súvislosti práve s ním uvedeným nezákonným rozhodnutím nemá právnu relevanciu. Na preukázanie vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobca síce podrobne popísal svoje pocity, tie však bezprostredne nadväzovali a vyplývali zo zásahu uskutočneného dňa 3.4.2014 a z vznesenia obvinenia zo spáchania trestného činu, keď viackrát zdôraznil a odsúdil postup najmä policajtov T. O. J.. Uvedené potvrdzuje aj vyjadrenie žalobcu v konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12C/62/2017, v ktorom sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. pre nesprávny úradný postup príslušníkov PZ dňa 4.4.2014. V tomto konaní (č. I. 109 - rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 21.6.2019 č. k. 12C/62/2017-238) žalobca tvrdil, že zásahom polície prišiel o celý svoj majetok - zbrane, ktoré následne predal inej osobe, a polícia zadržané zbrane vydala ich novému vlastníkovi. Žalobca v tomto konaní poukázal na to, že ho zásah poznačil na psychike, odvtedy nemá dôveru v políciu, má strach a poznačený celý život. Argumentoval tiež tým, že sa zásah uskutočnil v predskúškovom období, a preto sa nemohol učiť, skúšky však napokon úspešne zvládol. V tomto konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o zaistení zbraní, zbrojných preukazov a preukazov zbraní z 2.5.2014 žalobca tvrdil, že nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup zvyšovalo u neho už existujúcu psychickú nepohodu, neistotu a strach a že zbrane mali pre neho veľkú hodnotu. Z tohto odôvodnenia žaloby podľa súdu prvej inštancie nemožno vyvodiť, že žalobcom tvrdená nemajetková ujma vznikla v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím polície z 2.5.2014. Žalobca na preukázanie vzniku nemajetkovej ujmy navrhol aj výsluch svedkov, súd však toto dokazovanie nevykonal s ohľadom na hospodárnosť konania, keďže tvrdenia žalobcu považoval za dostatočné a relevantné na posúdenie jeho nároku. Súd mal za to, že výsluchom svedkov by bol o potvrdené tvrdenie žalobcu o jeho pocitoch súvisiacich so zásahom polície 3.4.2014 a vznesením obvinenia žalobcovi zo spáchania trestného činu. Výsluch svedkov súd nepovažoval za relevantný dôkaz o nemajetkovej ujme žalobcu v príčinnej súvislosti s uvedeným nezákonným rozhodnutím. Žalobca podľa súdu v spore nepreukázal, že mu v príčinnej súvislosti s uvedeným nezákonným rozhodnutím vznikla nemajetková ujma, na ktorej zmiernenie je potrebné priznať mu uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a k škode na zbraňach, poukázal na to, že si ju žalobca mohol uplatniť ako majetkovú škodu, nie je však možné zahrnúť ju do náhrady nemajetkovej ujmy.

10. Pre priznanie nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 513/2003 Z. z. sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch. Právne relevantná je len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom. Podľa súdu prvej inštalácie súd nemôže priznať náhradu nemajetkovej ujmy len pri konštatovaní porušenia práva žalobcu bez negatívneho prejavu v jeho osobnostnej sfére. Na základe tohto súd prvej inštalácie dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, keďže neboli splnené kumulatívne predpoklady na vznik zodpovednosti štátu za nemajetkovú ujmu, preto ju v celom rozsahu zamietol. V predmetnom konaní podľa súdu prvej inštalácie žalobca nepreukázal vznik takej nemajetkovej ujmy, ktorá by priamo a bezprostredne súvisela, resp. bola následkom nezákonného rozhodnutia zo dňa 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX.

11. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštalácie podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, nepriznal nárok na náhradu trov konania, pretože mu v konaní žiadne nevznikli.

12. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 365 ods.1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP. Žalobca mal za to, že v konaní pred súdom prvej inštalácie preukázal všetky podmienky pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a preto navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že jeho žalobe sa vyhovie alebo ho zruší a vec vrátiť súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal najmä nesprávne právne posúdenie veci preto, že rozhodnutie, ktoré bolo zrušené ako nezákonné treba vnímať ako také rozhodnutie, ktoré nemalo byť vôbec vydané, čo v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie NS SR z 30.5.2011 sp. zn. 3Cdo 194/2010) je ex tunc nezákonné, za ktoré štát nesie objektívne zodpovednosť, a tak súd v rozpore so zákonom č. 514/2003 Z. z., arbitrárne, na základe nesprávneho právneho názoru poprel existenciu titulu na vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa uvedeného zákona. Žalobca mal za to, že ak súd prvej inštalácie dospel k nesprávnemu, svojvoľnému a neodôvodnenému záveru, že mu nevznikla nemajetková ujma, mal v danom prípade pristúpiť ku konštatovaniu porušenia žalobcových práv ako istej formy zadosťučinenia, a nie k zamietnutiu žaloby ako takej. Nesprávnym je podľa neho aj záver súdu prvej inštalácie, že pre vznik zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné kumulatívne splnenie podmienky vydania nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu. Poukázal na ustanovenie § 5 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré upravuje zodpovednosť štátu za škodu v prípade nezákonného rozhodnutia a § 6 tohto zákona, ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, pričom podmienku existencie oboch titulov na náhradu škody kumulatívne zákon neustanovuje. Ide o dva samostatné právne tituly, pričom každý z nich zakladá nárok na náhradu škody voči štátu, ako to konštatoval aj Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí z 30.10.2020 č. k. 3Co/186/2019-305, na ktoré v priebehu konania viackrát poukazoval.

13. Žalobca ďalej vytkol súdu prvej inštalácie, že nevykonal navrhnuté dokazovanie potrebné na preukázanie výšky nemajetkovej ujmy, keď zamietol jeho návrh na vypočutie svedkov, ktorí mohli objasniť vplyv predmetného nezákonného rozhodnutia na rôzne sféry jeho života. K záveru súdu, že nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a nemajetkovou ujmu uviedol, že práve pre zamietnutie navrhovaného dokazovania nemohol preukázať výšku vzniknutej nemajetkovej ujmy a ani príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy, a preto zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany a ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Považoval za neprijateľné, aby súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že „výsluchom svedkov by boli potvrdené tvrdenia žalobcu, a to najmä vo vzťahu k jeho pocitom stresu a traumy, ktoré súviseli so zásahom zo dňa 3.4.2014 a vznesením obvinenia“, nakoľko tým prejudikoval obsah výpovede žalobcom navrhovaných svedkov.

14. Podľa žalobcu súd prvej inštalácie dospel na základe jeho výpovede k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď ju zámerne a účelovo pozmenil tak, aby mohol spochybníť príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov z 2.5.2014 č. V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX a vznikom nemajetkovej ujmy. Uviedol, že jeho výpoveď sa zhodovala so skutočnosťami uvedenými v žalobe, s ktorými sa súd dostatočne v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal. Súd prvej inštalácie nevyhodnotil predložené právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV z 10.12.2021 č. k. 11C/23/2016-382, ktoré poukazuje na nezákonnosť postupu žalovaného voči žalobcovi. S ohľadom na uvedené má dôvodnú obavu, že súd prvej inštalácie je voči nemu zaujatý a preukázateľne účelovo

hodnotí vykonané dokazovanie v rozpore s ich výpovednou hodnotou. Zopakoval tvrdenia uvedené v žalobe, že ani po zrušení rozhodnutia o obvinení voči nemu mu nebol vrátený jeho majetok a bol zadržovaný až do doby, kedy predmetné strelné zbrane predal a OR PZ Bratislava IV tieto vydal ich novému vlastníkovi; že je neprípustné a v rozpore so základnými princípmi práva, ak policajný útvar ignoruje právoplatné rozhodnutia prokuratúry o zastavení stíhania obvinenej osoby a naďalej túto klasifikuje ako osobu, voči ktorej bolo začaté trestné stíhanie; že bol z dôvodu šikanózneho správania a popierania práv polície nútený zmeniť adresu trvalého pobytu, čo mu značným spôsobom znemožňuje realizáciu jeho záľub; že šikanózne správanie pracovníkov OR PZ Bratislava IV mu spôsobovalo psychické problémy; že musel zaplatiť za uvedenie strelných zbraní do pôvodného stavu, nakoľko bolo v nimi príslušníkmi PZ zle zaobchádzané a neodborne manipulované; že mu bol zadržovaný všetok majetok, ktorým v danom období disponoval, do ktorého vložil všetky svoje finančné úspory, a ktorý mal/má pre neho osobitnú hodnotu a že zadržaním predmetných strelných zbraní, došlo k markantnému zásahu do jeho súkromnej sféry, čo u neho prehlbovalo depresiu, a tým znásobovalo psychickú ujmu, ktorá mu bola predmetnými nezákonnými rozhodnutiami spôsobená.

15. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, nakoľko žalobca v odvolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti a ani neoznačuje dôkazy, ktoré by boli spôsobilé zmeniť jeho argumentáciu v konaní. Zotrval na tom, že v danom prípade neboli splnené kumulatívne predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

16. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 29.6.2023 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

17. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

18. Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

19. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

20. Podľa ustanovenia § 6 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom.

21. Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

22. Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

23. Zákon č. 514/2003 Z. z. v súlade s článkom 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ustanovuje podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu a orgánu verejnej správy alebo ich nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom umožňujúcim odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda, resp. nemajetková ujma, takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo neskôr posúdené ako nezákonné, resp. nesprávnym úradným postupom. Predpokladmi pre priznanie náhrady škody sú: 1/ nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody/nemajetkovej ujmy a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a škodou/nemajetkovou ujmu; zodpovednosti štátu za vzniknutú škodu/nemajetkovú ujmu musia byť všetky tri základné predpoklady splnené súčasne.

24. Po preskúmaní súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom posudzoval dôvodnosť nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a zhodol sa s ním, že žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi tvrdeným nezákonným rozhodnutím a tvrdenou majetkovou ujmu, ktorá mu ním mala vzniknúť, ako aj s jeho záverom, že postup policajtov OR PZ Bratislava IV, predchádzajúci vydaniu nezákonného rozhodnutia nie je možné považovať za nesprávny úradný postup, nakoľko ide o pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojím rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky jeho vydania a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne a nemalo byť vydané, prípadne že malo byť vydané v inej podobe či za iných okolností, k čomu poukázal na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.5.2011 sp. zn. 6Cdo 115/2010.

25. Námietku žalobcu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ak vychádzal z toho, že pre vznik zodpovednosti štátu musí existovať súčasne nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, pretože tento v odôvodnení rozsudku posudzoval zodpovednosť štátu z oboch titulov a podmienky zodpovednosti štátu stanovené zákonom č. 514/2003 Z. z. uvádza v bode 9 odôvodnenia rozsudku, a to tak, že nimi je súčasné splnenie troch podmienok - nezákonné rozhodnutie orgánu štátu alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, z čoho je zrejmé, že za právny dôvod vzniku zodpovednosti štátu považoval nezákonné rozhodnutie a aj nesprávny úradný postup orgánu štátu.

25. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie že medzi nemajetkovou ujmu opisovanou žalobcom a označeným nezákonným rozhodnutím nie je príčinná súvislosť. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede, a teda, ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že ak by nedošlo k protiprávnemu konaniu (opomenutiu) škodcu, škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva.

26. Otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou (aj nemajetkovou ujmu) je otázkou skutkovou a v konaní sa zisťuje, či škodová udalosť (nezákonné rozhodnutie) a vznik škody na strane poškodeného sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akými skutkovými okolnosťami má byť jej existencia zisťovaná. So zreteľom na uvedené pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne škoda, za ktorú je požadovaná náhrada, spočíva

(rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 32/2007). Otázka príčinnej súvislosti môže byť vždy riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať, konkrétne ktorá príčina ju vyvolala. Prítom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 144/2008).

27. Súd prvej inštancie v danej veci na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že k vzniku nemajetkovej ujmy spočívajúcej u žalobcu v pocitoch napätia, stresu, traumy, straty dôvery v policajtov, došlo z dôvodu zásahu polície proti nemu dňa 3.4.2014 a vznesením obvinenia zo spáchania trestného činu dňa 4.4.2014, ktoré sa predmetným nezákonným rozhodnutím len prehlbovali. Záver, že uvádzané pocity boli spôsobené konaním policajtov, najmä I. J. O. R.. T. dňa 3.4.2014 a následným vznesením obvinenia zo spáchania trestného činu, vyplýva okrem žalobcových tvrdení v žalobe aj z jeho vyjadrenia na pojednávaní dňa 8.4.2022 a aj z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 21.6.2019 č. k. 12C/62/2017-238, v ktorom sa uvádza jeho tvrdenie, že v dôsledku zásahu 4.4.2014 nemá dôveru v políciu, má z nej strach a tým poznačený celý život, že sa nemohol riadne učiť na skúšky, keďže k nemu došlo v skúškovom období a že zanevrel na poľovníctvo. Vzhľadom na uvedené sa podľa odvolacieho súdu sa nedá namietat' proti záveru súdu, že nemajetková ujma žalobcu, prejavujúca sa v strachu z polície, v strate dôvery k nej, nepohody pri učení na skúšky a straty radosti z jeho záľub, neboli zapríčinené nezákonným rozhodnutím o zaistení jeho zbraní. Súd prvej inštancie navyše vo svojom rozhodnutí poukázal aj na to, že ak by aj daná nemajetková ujma bola v príčinnej súvislosti s predmetným nezákonným rozhodnutím, vzhľadom na krátku dobu zaistenia zbraní žalobcu, neboli by splnené podmienky pre priznanie zadosťučinenia v peniazoch podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/3003 Z. z., tak ako to požadoval žalobca .

28. Odvolací súd po preskúmaní veci považoval za nedôvodnú aj tú námietku žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhované dokazovanie výsluchmi svedkov na preukázanie traumy a škody na zbraniach ako to navrhoval žalobca na pojednávaní a preto nezistil rozhodujúce skutočnosti o výške nemajetkovej ujmy, pokiaľ preukázanie traumy, pocitov strachu, nedôvery, neistoty ako základu nemajetkovej ujmy, nebolo základom pre rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi tvrdenou nemajetkovou ujmom a nezákonným rozhodnutím.

29. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním správne zistil skutkový stav, ktorý následne správne právne posúdil tak, že žalobca v konaní vo vzťahu k nezákonnému rozhodnutiu OR PZ Bratislava IV, oddelenia dokladov z 2.5.2014 Č.p.: V.-D.-V.-XX-XXX/XXXX nepreukázal predpoklady stanovené pre zodpovednosť žalovaného za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázal existenciu príčinnej súvislosti medzi týmto nezákonným rozhodnutím a tvrdenou nemajetkovou ujmom. Keďže pre vyvodenie zodpovednosti žalovaného za nemajetkovú ujmu musia byť splnené všetky predpoklady zodpovednosti, absencia čo len jedného z nich, tak ako v danom prípade, viedla správne k zamietnutiu žaloby súdom prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval žalobcom uvádzané tvrdenia za také, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mu žiadne trov v odvolacom konaní nevznikli.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).